

Vaksandi hiti fær fiskin undir Føroyum at flyta

Útbreiðslumynstrið hjá summum av fiskasløgnum undir Føroyum er broytt seinastu árin. Helst er tað tann hækandi hitin í sjónum, sum er orsökkin til hetta fyrbrigdið

EYDFINN MAGNUSSEN,
NÁTTÚRUVISINDAÐEILDIN

so hevur trantkongafiskur flutt seg á grynni vatn og meira eystureftir.

Tveir nýggir biologar

Hetta kann lesast í einari nýggjari ritgerð, sum Hannipoula Olsen og Helgu Bárú Mohr Vang just hava latið úr hondum í samband við teirra bachelorkorútbúgving í lívfrøði á Náttúruvísindadeildini á Fróðskaparsetrinum.

Heitið á ritgerðini er "Effects of marine climate on the spatial distribution of fish species on the Faroe Shelf" og snýr seg um, hvørja ávirkan broytingarnar í havumhvørvinum hava á útbreiðsluna av fiski á føroyska landgrunninum.

Sjógvurin gerst heitari
Hesi seinastu árin er sjógvurin í Norðuratants-havinum vorðin alsamt heitari. Hitamátingar av sjónum við Oyrargjógv

Árin 1994 til 2008 tók havransóknarskipið Magnus Heinason tilsamans 4.076 yvirlestrolstøðir á føroyska landgrunninum, 1.478 um várið og 2.598 um heystið. Við støði í hesum kanningum, ber til at staðfesta, um fiskurin undir Føroyum hevur flutt seg seinastu árin.

Frá 1994 til 2008 hevur toskurin á føroyska landgrunninum týðiliga flutt seg eystureftir um várarnar. Hendan broytingin sæst tó ikki hjá toskinum um heystið.

Meðan stóri kongafiskur hevur flutt seg djúpari (reyða linjan) og meira vestureftir (grøna linjan),

at í 1993 var miðalhitið fyrri alt árið 7,4° C, men í 2003 var hitið hækkað

Tveir fegnir biologar, Hannipoula Olsen og Helga Bárú Mohr Vang, sum just hava fingið handað prógvið fyrri teirra avrik.

Árin 1994 til 2008 tók havransóknarskipið Magnus Heinason tilsamans 4.076 yvirlestrolstøðir á føroyska landgrunninum, 1.478 um várið og 2.598 um heystið. Við støði í hesum kanningum, ber til at staðfesta, um fiskurin undir Føroyum hevur flutt seg seinastu árin

1,4° C, upp til 8,8° C. Eftir hetta lækkaði hitin aftur, og í 2008 var hann 8,4° C. Eisini í Norðsjónum er sjógvurin vorðin heitari. Árin 1977 til 2001 hækkaði miðalhitið í Norðsjónum 1,05° C.

Fiskurin flýggjar undan hitanum

Tá sjógvurin gerst heitari, broyrtast livilíkindini hjá

fiski og tað ávirkar útbreiðslumynstrið. Tey fiskasløg, sum trívast í heitari sjógv, kunnu flyta seg norðureftir, tí livilíkindini í hesum økinum nú eru vorðin betur. Hjá teimum fiskasløgnum, sum liva í kaldari sjógv, versna livilíkindini. Hesi kunnu flýggja undan hitanum, antin við at flyta seg longur norður, ella fara á djúpra

vatn, har sjógvurin er kaldari.

Kanningar av fiski í Norðsjónum vísa, at sjálvar kjarnin í útbreiðsluøkinum hjá nærur 2/3 av fiskasløgnum í Norðsjónum hevur flutt seg. Í flestu førum hava fiskasløgin flutt seg longur norður, men tað eru eisini tey, sum hava flutt seg suðureftir, og onkur teirra standa djúpra í dag enn fyrri 25 árum síðani.

Hvussu er støðan undir Føroyum?

Men hvussu er støðan undir Føroyum? Er útbreiðslumynstrið hjá fiski eisini broytt um okkara leiðir?

Hetta vildu Hannipoula og Helga Bárú finna út av. Tað ber til at staðfesta hetta við at kanna úrslitini frá yvirlestrolingini hjá Magnusi Heinasoni.

Tvær ferðir um árið ger Magnus Heinason yvirlestrolingar á Landgrunninum. Hesar kanningar eru ein týðandi partur av grundarlagnum, tá stovnsmetingar skulu gerast av fiskastovnum undir Føroyum. Um várið verða 100 trolstøðir tiknar, og um heystið, 200 støðir. Tá trolstøðir er komið á dekláð, verður veiðan skild í fiskasløg og gjørt verður upp, hvussu nógv er fingið av hvørjum slagi, bæði í vekt og í tali fyrri hvørja einstaka støð. Tá somu støðirnar verða tiknar á hvørjum ári, ber til, at samanbera og síggja um fiskurin hevur flutt seg. Árin 1994 til 2008 vóru tilsamans 4.076 trolstøðir tiknar á føroyska landgrunninum, 1.478 um várið og 2.598 um heystið.

Fleiri onnur áhugaverd úrslit eru eisini at finna í kanningini hjá teimum báðum. Samanumtikið kann sigast, at fiskasløgin, har broytingar sást, eru bæði av vinnuligum og ikki vinnuligum yðmungi. Í niðurstøðuni siga tey heldur á fram at økjast, kann hetta órógvast skipanina í føroyskum sjógv, so uppáttur størri broytingar fara at síggjast í framtíðini.

Lesið meira á www.setur.fo

Toskur og kongafiskur flutt seg

Úrslitið vísti, at útbreiðslumynstrið hjá fleiri av hesum fiskasløgnum er broytt hesi árin. Eitt nú er

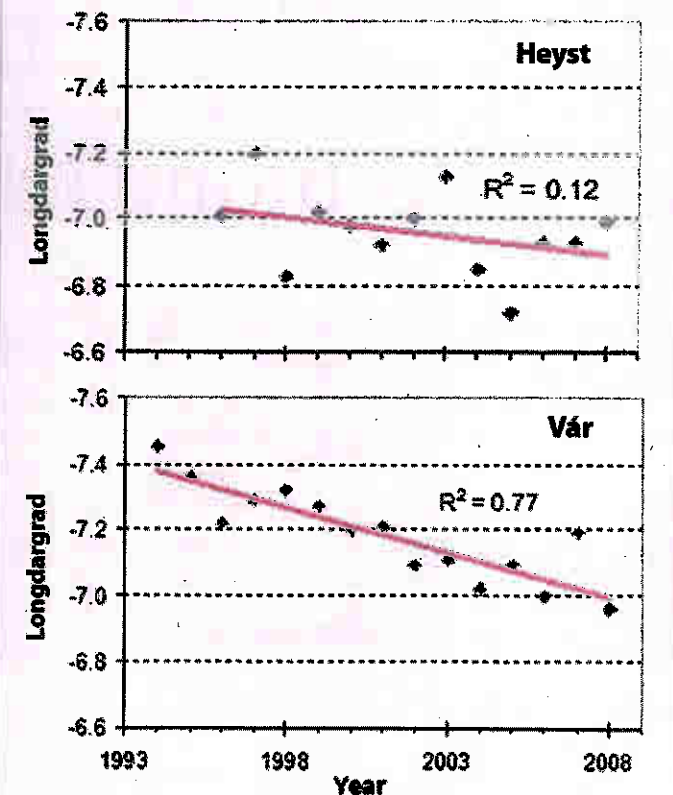
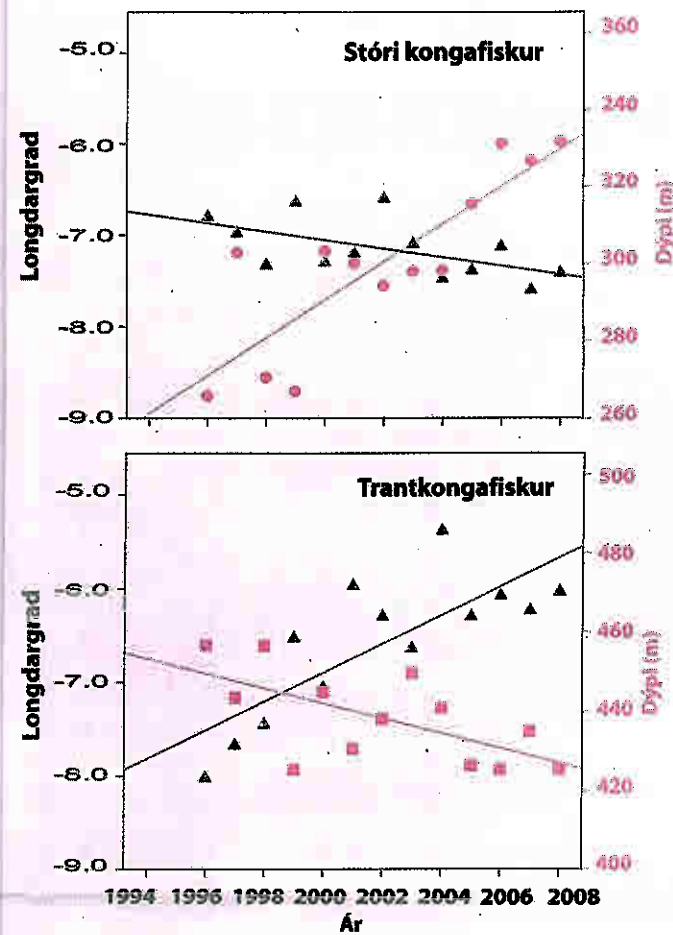
toskurin meira eystaralaga um várarnar nú, enn hann var fyrri nokrum árum síðani. Men tað undarliga er, at henda broytingin ikki er at finna hjá toskinum um heystið. Kanningin hjá Helgu Bárú og Hannipoula vísti eisini nøkur sera áhugaverd úrslit fyrri tvey kongafiskasløg: stóra kongafiskur og trantkongafiskur. Hesi høvdu flutt seg mótsattan veg í mun til hvørt annað. Meðan stóri kongafiskur hevði flutt seg djúpari og meira vestureftir, so hevði trantkongafiskur flutt seg á grynni vatn og meira eystureftir.

At fiskurin við Føroyar flytur seg eystur og vestureftir, heldur enn suður og norður, fyrri at laga seg til hitabroytingar, kemst av, at sjógvurin eystanfyri Føroyar er kaldari enn sjógvurin vestanfyri. Sostatt hevur tað somu ávirkan á fiskin undir Føroyum, tá hann flytur seg norðureftir.

Fleiri onnur áhugaverd úrslit eru eisini at finna í kanningini hjá teimum báðum. Samanumtikið kann sigast, at fiskasløgin, har broytingar sást, eru bæði av vinnuligum og ikki vinnuligum yðmungi. Í niðurstøðuni siga tey heldur á fram at økjast, kann hetta órógvast skipanina í føroyskum sjógv, so uppáttur størri broytingar fara at síggjast í framtíðini.

Lesið meira á www.setur.fo

Meðan stóri kongafiskur hevur flutt seg djúpari (reyða linjan) og meira vestureftir (grøna linjan), so hevur trantkongafiskur flutt seg á grynni vatn og meira eystureftir

Frá 1994 til 2008 hevur toskurin á føroyska landgrunninum týðiliga flutt seg eystureftir um várarnar. Henda broytingin sæst tó ikki hjá toskinum um heystið.